

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради ДВНЗ «УжНУ»

протокол № 2 від 03.03.2020 р.

Голова Вченої ради ДВНЗ «УжНУ»

проф. Смоланка В.І.

УВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ректора ДВНЗ «УжНУ»

№ 161/01 від 03 03 2020 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет»

1. Загальні положення

1.1. Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (далі – Положення) розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» із врахуванням Довідника користувача ЄКТС та Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти, інших нормативно-правових актів з питань вищої освіти, які регулюють освітню діяльність у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет».

1.2. Положення регламентує порядок розроблення, відкриття, закриття, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (далі – Університет).

1.3. Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова) програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій). Освітня програма може визначати єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації.

1.4. Університет самостійно розробляє і затверджує освітні програми з урахуванням вимог до відповідного рівня вищої освіти, встановлених

законодавством та стандартами вищої освіти. За відсутності стандарту вищої освіти, освітня програма розробляється на основі проєкту стандарту вищої освіти та підлягає перегляду після його затвердження.

1.5. Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої програми:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- перелік компетентностей випускника;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (знань і умінь);
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

1.6. Освітня програма використовується під час:

- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- професійної орієнтації здобувачів вищої освіти;
- атестації здобувачів вищої освіти;
- проведення акредитаційної експертизи освітньої програми, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю.

1.7. Освітня програма повинна містити: перелік освітніх компонентів; їх логічну послідовність; вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою; кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані програмні результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти.

1.8. Успішне виконання освітньої програми здобувачем вищої освіти є підставою для присудження йому відповідного ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації.

2. Структура та зміст освітньої програми

2.1. Освітня програма розробляється за структурою, єдиною для всіх галузей знань і спеціальностей відповідно до Додатку.

2.2. Основними структурними елементами освітньої програми є:

- Титульна сторінка;
- Лист погодження освітньої програми (у разі потреби);
- Передмова;
- Профіль освітньої програми;
- Перелік компонентів освітньої програми та їх логічна послідовність;

- Форма атестації здобувачів вищої освіти;
- Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми;
- Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми.

2.2.1. При оформленні **Титульної сторінки** зазначаються:

- тип освітньої програми (освітньо-професійна, освітньо-наукова);
- повна назва освітньої програми;
- рівень вищої освіти;
- номер і назва спеціальності;
- номер і назва галузі знань;
- кваліфікація, що складається з інформації про здобутий особою ступінь вищої освіти, спеціальність та спеціалізацію (у разі наявності), та в певних випадках – професійна кваліфікація.

2.2.2. При оформленні **Листа погодження** слід враховувати, що:

- при заповненні даних про кафедру і вчену раду структурного підрозділу зазначається повна назва кафедри і вченої ради факультету/інституту/філії;
- у випадках висунення освітньої програми кількома кафедрами одного структурного підрозділу зазначаються повні назви всіх кафедр, які беруть участь у формуванні освітньої програми;
- у випадках висунення освітньої програми кількома кафедрами різних структурних підрозділів зазначаються повні назви всіх кафедр і вчених рад факультетів/інститутів/філії, які беруть участь у формуванні освітньої програми.

2.2.3. При оформленні **Передмови** зазначаються:

- дані про стандарт вищої освіти, на основі якого розроблена освітня програма (за наявності);
- інформація про розробників освітньої програми із зазначенням наукового ступеня, вченого звання, посади та назви структурного підрозділу за основним місцем роботи;
- інформація про зовнішніх рецензентів освітньої програми (не менше двох осіб, що є визнаними професіоналами в академічному та/або фаховому середовищі предметної області освітньої програми) із зазначенням наукового ступеня та/або вченого звання (за наявності), посади та назви організації за основним місцем роботи;
- інформація про рецензії-відгуки інших стейкхолдерів.

2.2.4. **Профіль освітньої програми** розробляється для полегшення розуміння освітньої програми вступниками на навчання, здобувачами вищої освіти, роботодавцями, дослідниками, викладачами, випускниками закладів

вищої освіти, професіоналами, керівниками закладів вищої освіти, агенціями забезпечення якості, органами ліцензування та акредитації тощо. У профілі освітньої програми наводиться короткий опис її основного призначення, що містить суттєву інформацію про програму, визначає її характерні риси, місце в освітньому просторі.

Профіль освітніх програм складається з таких елементів:

1) Загальна інформація.

Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу. Вказується повна назва Університету, повна назва факультету/інституту та випускової кафедри, що забезпечують підготовку здобувачів вищої освіти за освітньою програмою.

Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу. Вказується ступінь вищої освіти та повна назва кваліфікації мовою оригіналу, які присуджуються на основі успішного завершення даної освітньої програми.

Офіційна назва освітньої програми. Вказується назва освітньої програми. Якщо програма є мульти- чи міждисциплінарною, то в назві освітньої програми має бути чітко артикульована перша спеціальність або кваліфікація.

Тип диплому та обсяг освітньої програми. Вказується тип диплому (одиночний, подвійний, спільний). Обсяг освітньої програми вказується в кредитах ЄКТС та роках навчання.

Наявність акредитації. Подається інформація про акредитацію освітньої програми, у т.ч. іноземну чи міжнародну. Вказується: назва організації, яка надала акредитацію даній освітній програмі; країна, де ця організація розташована; період акредитації (вказується серія, номер, дата та термін дії сертифіката про акредитацію).

Цикл/рівень. Вказуються цикли/рівні освітньої програми відповідно до Закону України «Про вищу освіту» і за трьома рамками кваліфікацій: Національної рамки кваліфікацій України (далі – НРК України), Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя (EQF-LLL) та рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (FQ-EHEA).

Для освітніх програм першого (бакалаврського) рівня: НРК України – 7 рівень, EQF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл.

Для освітніх програм другого (магістерського) рівня: НРК України – 8 рівень, EQF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл.

Для освітніх програм третього (освітньо-наукового) рівня: НРК України – 9 рівень, EQF-LLL – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл.

Передумови. Вказуються вимоги щодо попередньої освіти та, за необхідності, наводяться умови, що обмежують перехід на цю освітню програму.

Мова(и) викладання. Вказується інформація про мову(и) викладання.

Термін дії освітньої програми. Вказується термін дії освітньої програми до її наступного планового оновлення. Цей термін не може перевищувати періоду акредитації.

Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми. Вказується адреса сторінки освітньої програми на офіційному вебсайті Університету.

2) Мета освітньої програми.

Зазначається чітко та коротко формулювання мети освітньої програми (в одному-двох реченнях), із врахуванням рівня кваліфікації.

3) Характеристика освітньої програми.

Предметна область програми. Зазначається галузь знань, спеціальність та спеціалізація (за наявності). Якщо освітня програма є мульти- чи міждисциплінарною, то наводиться перелік її основних компонентів, а також орієнтований обсяг кожного компонента у відсотках від загального обсягу освітньої програми.

Орієнтація освітньої програми. Зазначається вид освітньої програми: освітньо-професійна (для бакалавра, магістра) або освітньо-наукова (для магістра, доктора філософії). Відповідно до Міжнародної стандартизованої класифікації освіти, освітньо-професійна та освітньо-наукова програми можуть мати академічну або прикладну спрямованість (орієнтацію). Доцільно коротко охарактеризувати наукову орієнтацію та професійні акценти.

Основний фокус освітньої програми та спеціалізації. Зазначаються загальна/спеціальна освіта в галузі/предметній області/спеціальності, а також наводяться ключові слова, що характеризують цю освітню програму.

Особливості програми. Зазначаються вимоги щодо міжнародної мобільності, спеціальних практик, мови навчання тощо. Також можуть вказуватися узгодженість освітньої програми з програмами інших країн, експериментальний характер освітньої програми та інші особливості, які надає Закон України «Про вищу освіту» в контексті академічної автономії.

4) Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання.

Придатність до працевлаштування. Коротко вказуються види економічної діяльності за національним класифікатором України «Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010», професійні назви

робіт за національним класифікатором України «Класифікатор професій ДК 003:2010» та можливості професійної сертифікації.

Подальше навчання. Вказуються можливості для продовження навчання на вищому рівні, за іншими освітніми програмами цієї або іншої спеціальності.

5) Викладання та оцінювання.

Викладання та навчання. Коротко описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються при реалізації даної програми (студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через практику тощо).

Оцінювання. Описуються основні стратегії та методи оцінювання (усні та письмові екзамени, захист практик, курсових робіт (проектів), кваліфікаційної роботи, комплексний кваліфікаційний екзамен тощо).

б) Програмні компетентності.

Інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності. Формулюється шляхом конкретизації інтегральної компетентності відповідного стандарту вищої освіти в контексті особливостей освітньої програми та її унікальності серед освітніх програм інших закладів вищої освіти за цією ж спеціальністю.

Загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача та для його розвитку.

Виділяються :

- компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності та, за наявності, професійним стандартом
- компетентності, визначені Університетом.

Рекомендується, за необхідності, вибирати компетентності із переліку загальних компетентностей проекту TUNING.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю. Назви компетентностей формулюються із врахуванням категорій компетентностей НРК: знання, уміння, комунікація, автономія і відповідальність. Рекомендується використовувати міжнародні зразки (проект TUNING, стандарти QAA тощо).

Виділяються:

- компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності (передбачається 15-18 спеціальних компетентностей) та, за наявності, професійним стандартом;
- компетентності, визначені Університетом.

Якщо освітня програма передбачає наявність декількох неформальних спеціалізацій, то програмні компетентності доцільно формулювати для кожної спеціалізації окремо.

7) Програмні результати навчання.

Повинні висвітлювати сукупність знань, умінь, навичок, набутих здобувачем у процесі навчання за освітньою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Результати навчання мають бути:

- чіткими і однозначними, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача вищої освіти;
- діагностичними (результати навчання повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення);
- вимірюваними (має існувати спосіб та шкала для вимірювання досягнення результату прямими або непрямими методами, рівнів досягнення складних результатів).

Виділяються:

- програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності (15-20 узагальнених результатів навчання, які корелюються з програмними компетентностями та, за наявності, професійним стандартом);
- програмні результати навчання, визначені Університетом (як правило, не більше 5).

Якщо розробники вважають за доцільне класифікувати програмні результати навчання, то рекомендується це зробити за схемою QF-EHEA (як у додатку до диплома європейського зразка): знання та розуміння; застосування знань та розуміння; формування суджень.

8) Ресурсне забезпечення реалізації програми.

Кадрове забезпечення. Вказуються специфічні характеристики кадрового забезпечення, включаючи можливу участь закордонних фахівців та фахівців із практичним досвідом роботи за спеціальністю.

Необхідно:

- коротко охарактеризувати професійні якості гаранта освітньої програми (керівника проєктної групи, керівника групи забезпечення) та викладачів, залучених до реалізації програми, визначити ключові критерії їх відбору;
- охарактеризувати участь викладачів-практиків та іноземних фахівців у викладанні на цій програмі, зазначити їх унікальні характеристики з точки зору забезпечення успішної реалізації програми.

Матеріально-технічне забезпечення. Вказуються специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення – коротка характеристика використання в навчальному процесі матеріальної бази та

технічних ресурсів, необхідних для успішної реалізації освітньої програми, з урахуванням її мети та специфічних особливостей. Необхідно підтвердити відповідність матеріальної бази та технічних ресурсів потребам освітнього процесу, зокрема, слід охарактеризувати:

- аудиторії, лабораторії, їх оснащення необхідними ресурсами (у тому числі сучасними програмними продуктами), що забезпечують ефективне навчання (у тому числі самотійну роботу) здобувачів;
- оснащеність освітнього процесу сучасною комп'ютерною та мультимедійною технікою;
- впровадження у навчальний процес передових інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема дистанційного навчання, електронного контенту;
- створення об'єднань з науково-дослідними установами, промисловими підприємствами, установами та організаціями для інтеграції навчального процесу з науковою та виробничою діяльністю;
- наявні бази для проведення науково-дослідних робіт в рамках поставлених пріоритетів освітньої програми.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення. Вказуються специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення.

Необхідно охарактеризувати:

- бібліотеку Університету;
- базову літературу (підручники, методичні посібники, монографії), що буде використана для викладання і навчання, та форми доступу до неї;
- бази даних періодичних наукових видань відповідного або спорідненого освітній програмі профілю.

9) Академічна мобільність.

Національна кредитна мобільність. Вказуються укладені угоди про академічну мобільність, про подвійне дипломування тощо.

Міжнародна кредитна мобільність. Вказуються укладені угоди про міжнародну академічну мобільність (ERASMUS+), про подвійне дипломування, про тривалі міжнародні проєкти, які передбачають навчання здобувачів тощо.

Навчання іноземних здобувачів вищої освіти. Зазначаються умови та особливості освітньої програми в контексті навчання іноземних громадян.

2.2.5. **Перелік компонентів освітньої програми та їх логічна послідовність** містить такі складові:

Перелік компонентів освітньої програми – документ, що містить розподіл загального обсягу кредитів освітньої програми між усіма

компонентами освітньої програми, як між обов'язковими, так і вибірковими (навчальні дисципліни, курсові роботи (проєкти), практики, кваліфікаційні роботи), заплановані для них обсяги кредитів та форми підсумкового контролю.

Обсяг вибірових компонентів освітньої програми становить не менше як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС освітньої програми.

Структурно-логічна схема реалізації освітніх компонентів освітньої програми передбачає опис логічної послідовності вивчення компонентів освітньої програми. Дані рекомендується наводити у табличній формі.

2.2.6. Форма атестації здобувачів вищої освіти. Подається інформація про види (форми) атестації та документи, які отримує випускник на основі її успішного проходження.

Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти може здійснюватися у формі кваліфікаційного екзамену (екзаменів) або захисту кваліфікаційної роботи або кваліфікаційного екзамену (екзаменів) і захисту кваліфікаційної роботи (форма атестації визначається стандартом вищої освіти відповідної спеціальності).

Атестація здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти може здійснюватися у формі захисту кваліфікаційної роботи або кваліфікаційного екзамену (екзаменів) і захисту кваліфікаційної роботи (визначається стандартом вищої освіти відповідної спеціальності).

Атестація здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти здійснюється у формі публічного захисту дисертаційного дослідження.

2.2.7. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми. Наводиться двовимірна таблиця (матриця), що встановлює відповідність програмних компетентностей (загальних та спеціальних (фахових, предметних)), визначених освітньою програмою, її компонентам. У заголовках рядків таблиці вказується перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, а в заголовках стовпців – компоненти освітньої програми. На перетині рядків та стовпців вказується позначка «+» (або інша), яка означає, що певна компетентність забезпечується компонентом освітньої програми поточного стовпця.

2.2.8. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми. Наводиться двовимірна таблиця (матриця), що встановлює відповідність програмних результатів навчання, визначених освітньою програмою, її компонентам. У заголовках рядків таблиці вказується перелік програмних результатів навчання, а в заголовках стовпців – компоненти освітньої програми. На перетині рядків та стовпців вказується позначка «+» (або інша), яка означає, що певний

програмний результат навчання забезпечується компонентом освітньої програми поточного стовпця.

3. Порядок розроблення, відкриття/закриття, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм

3.1. Розроблення освітніх програм

3.1.1. Освітні програми в Університеті розробляються за ліцензованими спеціальностями з метою забезпечення потреб держави у висококваліфікованих фахівцях, а громадян України – в освітніх послугах гарантованої якості, виконання замовлення ринку праці та регуляторних органів, забезпечення професійної успішності випускників, зростання ролі Університету в наданні освітніх послуг на міжнародному рівні.

В межах ліцензованої спеціальності на певному рівні вищої освіти Університет може розробляти та реалізовувати одну або декілька освітніх програм.

3.1.2. Для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти розробляються освітньо-професійні програми. Освітньо-наукові програми розробляються для другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти.

3.1.3. Розроблення освітньої програми можуть ініціювати науково-методичні комісії факультетів/інституту/філії, кафедри, науково-дослідні підрозділи Університету та окремі штатні науково-педагогічні працівники.

3.1.4. Розроблення освітньої програми здійснюється на основі стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю для відповідного рівня вищої освіти (у разі відсутності стандартів – на основі проекту стандарту або з використанням дескрипторів Національної рамки кваліфікацій) з урахуванням вимог професійних стандартів (у разі їх наявності) та включає такі етапи:

– формування проектної (робочої) групи та призначення гаранта освітньої програми;

– аналіз актуальності освітньої програми, її унікальності та оцінювання достатності наявних ресурсів;

– розроблення профілю освітньої програми;

– визначення освітнього змісту освітньої програми та розроблення навчального плану;

– розроблення системи оцінювання якості освітньої програми з метою її удосконалення.

3.1.5. Формування проектної (робочої) групи та призначення гаранта освітньої програми.

Для розроблення та постійного розвитку освітньої програми створюється проектна (робоча) група, склад якої затверджується наказом ректора Університету за поданням декана факультету (директора інституту/філії) на підставі пропозицій кафедр(и) факультету/інституту/філії.

Проектна (робоча) група складається з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють в Університеті за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і не входять (входили) до жодної проектної групи Університету в поточному семестрі (крім проектної групи з цієї ж спеціальності в Університеті).

Залежно від рівня освіти до складу проектної (робочої) групи встановлюються такі вимоги:

– для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – не менше трьох осіб, що мають науковий ступінь та/або вчене звання;

– для другого (магістерського) рівня вищої освіти – не менше трьох осіб, що мають науковий ступінь та вчене звання, із них – принаймні один доктор наук або професор;

– для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – не менше трьох осіб, які мають науковий ступінь та вчене звання, із них – принаймні два доктори наук та/або професори.

Керівником проектної (робочої) групи призначається один з її членів, який має науковий ступінь і стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як десять років для освітньо-наукового ступеня доктора філософії і освітнього ступеня магістра та п'ять років для освітнього ступеня бакалавра. Керівник проектної групи не може в поточному навчальному році одночасно керувати іншими проектними групами, за винятком керівництва проектними групами за різними рівнями вищої освіти в межах однієї спеціальності в Університеті.

Проектні (робочі) групи формують за кожною освітньою програмою на період її розроблення, моніторингу, перегляду, проведення акредитації, самооцінювання або інших необхідних процедур.

Безпосереднє керівництво освітньою програмою за рівнями вищої освіти здійснює гарант освітньої програми. Гарант освітньої програми несе персональну відповідальність за забезпечення якості викладання та навчання за освітньою програмою, своєчасне надання інформації із моніторингу програми, її акредитацію та конкурентоздатність. Один науково-педагогічний працівник може бути гарантом тільки однієї освітньої програми.

Призначення гаранта освітньої програми, за поданням вчених рад факультетів/інституту/філії, здійснюється наказом ректора Університету.

3.1.7. Розроблення профільної освітньої програми

Гарант освітньої програми може одночасно бути і керівником проєктної (робочої) групи.

Дострокове припинення роботи, призначення нового гаранта освітньої програми та членів проєктної (робочої) групи здійснюється на підставі наказу ректора Університету.

Проєктна (робоча) група виконує такі завдання:

- здійснює моніторинг, аналізує ситуацію на ринку праці, вивчає потреби суспільства, професійного середовища, вимоги і запити роботодавців, випускників освітніх програм відповідної спеціальності (галузі знань), проводить консультації зі студентами;
- вивчає аналогічні освітні програми у закладах вищої освіти України та за кордоном;
- досліджує існуючу та прогнозує ситуацію в аспекті законодавчих та інституційних реформ;
- обговорює назву та зміст майбутньої освітньої програми на випусковій кафедрі із залученням фахівців з інших споріднених кафедр та факультетів/інститутів, потенційних роботодавців, інших представників професійної спільноти, студентів, випускників та інших стейкхолдерів;
- складає профіль освітньої програми підготовки відповідно до рівня присвоєваних кваліфікацій та з урахуванням типових видів занять випускників;
- визначає перелік загальних та фахових компетентностей, програмних результатів навчання (опис того, що здобувач освіти повинен знати, вміти і бути здатним продемонструвати після завершення навчання) за освітньою програмою;
- складає матриці, що надають можливість виявити, які компетентності не охоплені повною мірою компонентами освітньої програми, які результати навчання дублюються в різних компонентах освітньої програми тощо;
- надає проєкт освітньої програми у доступній формі роботодавцям (зацікавленим фахівцям) для погодження і підтримки введення відповідної освітньої програми;
- вносить при необхідності корективи у проєкт та складає освітню програму за встановленою формою (Додаток).

3.1.6. Аналіз актуальності освітньої програми та оцінювання достатності наявних ресурсів передбачає встановлення суспільної потреби в освітній програмі шляхом консультацій із зацікавленими сторонами (стейкхолдерами), з'ясування умов її запровадження, проведення аналізу ринку праці, на який орієнтовано освітню програму.

3.1.7. Розроблення профілю освітньої програми.

Профіль програми складається проектною (робочою) групою як короткий документ, створений для загальної інформації про освітню програму. Розроблення профілю полягає у визначенні мети освітньої програми, загальних та фахових програмних компетентностей, яких має бути досягнуто в результаті навчання, кінцевих результатів навчання з урахуванням положень Національної рамки кваліфікацій, вимог стандартів вищої освіти та встановлення необхідного обсягу освітньої програми у кредитах ЄКТС.

Програмні компетентності (описані за видами: інтегральні, загальні, спеціальні) визначають специфіку програми. Основою для формулювання програмних компетентностей освітньої програми є перелік компетентностей стандарту вищої освіти за даною спеціальністю.

Програмні результати навчання визначають, що здобувач вищої освіти повинен знати, уміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми. Набір програмних результатів навчання є однаковим для всіх здобувачів вищої освіти за освітньою програмою певного рівня. Кореляцію між результатами навчання і програмними компетентностями перевіряють за допомогою матриці відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання освітньої програми.

3.1.8. Визначення освітнього змісту освітньої програми та розроблення навчального плану.

Цей етап включає такі кроки:

- складання переліку освітніх компонентів освітньої програми;
- розроблення навчального плану;
- розроблення програм навчальних дисциплін.

На підставі програмних компетентностей та програмних результатів навчання проектна (робоча) група визначає загальний бюджет часу – обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для досягнення зазначених результатів, який потрібно розподілити; здійснює структурування результатів навчання та розподіляє кредити ЄКТС, необхідні для досягнення зазначених результатів. Визначення кількості кредитів ЄКТС для освітнього компонента здійснюється шляхом оцінювання навантаження, необхідного для досягнення результатів навчання.

Проектні (робочі) групи мають проаналізувати узгодженість результатів навчання та програмних компетентностей, а саме:

- програмних результатів навчання з Національною рамкою кваліфікацій;
- програмних результатів навчання із стандартами вищої освіти за спеціальністю;

– результатів вивчення навчальної дисципліни з програмними результатами навчання (Матриця забезпечення програмних результатів навчання освітніми компонентами освітньої програми);

– дисциплінарних результатів навчання з програмними компетентностями (Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам освітньої програми);

– методів викладання з відповідними результатами навчання для досягнення очікуваних результатів навчання;

– методів оцінювання відповідно з дисциплінарними та програмними результатами навчання.

На забезпечення загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей за спеціальністю має бути спрямовано не менше 50% обсягу освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та не менше 35% обсягу освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Відповідно до профілю освітньої програми та переліку її освітніх компонентів, проєктна (робоча) група розробляє навчальний план освітньої програми.

3.1.9. Розроблення системи оцінювання якості освітньої програми з метою її удосконалення.

Відповідальність за якість освітньої програми та її виконання несуть гарант освітньої програми, проєктна (робоча) група, а також інші науково-педагогічні працівники, які забезпечують освітній процес за цією освітньою програмою. З метою контролю за якістю освітніх програм та їх вдосконалення проводять різні процедури оцінювання та визнання якості освітньої програми: зовнішні, внутрішні та непрямі.

Основними процедурами зовнішнього оцінювання та визнання якості освітніх програм є:

- акредитація освітніх програм;
- сертифікація освітніх програм;
- міжнародна експертиза освітніх програм.

Для оцінювання рівня підготовки фахівців і затребуваних компетентностей (результатів навчання) за кожною освітньою програмою проводяться опитування (анкетування, інтерв'ювання) роботодавців та випускників.

Основними процедурами внутрішнього оцінювання якості є самооцінювання освітньої програми, яке може проводитися як в рамках процедур зовнішнього оцінювання якості, так і з ініціативи гаранта освітньої програми з метою планових процедур контролю якості. Результати проведеного самооцінювання оформляють у формі звіту. Звіт має містити

висновки про якість освітньої програми і пропозиції щодо її вдосконалення, модернізації та, за необхідності, пропозиції щодо внесення змін до освітньої програми.

До непрямих форм оцінювання та визнання якості освітньої програми належать професійна сертифікація випускників освітньої програми, незалежні випробовування або складання зовнішніх іспитів за різними елементами освітньої програми здобувачами вищої освіти або випускниками, участь у наукових конкурсах, конференціях, отримання наукових і професійних премій здобувачами вищої освіти та випускниками освітньої програми, працевлаштування випускників та ін.

3.2. Відкриття освітніх програм.

3.2.1. Прийняття рішення щодо відкриття (запровадження) будь-якої освітньої програми в Університеті здійснюється за таких умов:

- дотримання принципу прозорості;
- проведення консультацій усіх зацікавлених сторін (стейкхолдерів);
- оцінка необхідного методичного, кадрового та матеріального забезпечення;
- здійснення оцінки ризиків та економічної доцільності;
- проведення зовнішньої експертизи;
- забезпечення відкритого розгляду освітньої програми та результатів оцінок й експертиз.

3.2.2. Рішення про відкриття освітньої програми ухвалює Вчена рада Університету за поданням Науково-методичної ради Університету з урахуванням концепції освітньої діяльності Університету, стратегії розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності Університету, плану розвитку та Статуту Університету, а також результатів експертиз та проведеного оцінювання освітньої програми.

3.2.3. Набір вступників на освітні програми здійснює приймальна комісія Університету відповідно до Правил прийому до Університету. Освітня програма може бути включена до Правил прийому і на неї може бути оголошений набір тільки за умови її затвердження Вченою радою Університету.

3.2.4. Затверджені освітні програми в обов'язковому порядку оприлюднюються на офіційному вебсайті Університету.

3.3. Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм.

3.3.1. Моніторинг освітніх програм здійснюється з метою:

- встановлення досяжності, реалістичності та адекватності призначених кредитів, визначених результатів навчання та розрахованого навчального навантаження;

– встановлення відповідності освітньої програми досягненням науки у відповідній сфері знань, тенденціям розвитку економіки і суспільства; оцінювання ступеня врахування змін щодо потреб здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших стейкхолдерів;

– вивчення затребуваності на ринку праці фахівців, які здобули вищу освіту за відповідною освітньою програмою.

Моніторинг може проводитися у різний спосіб – анкетування, опитування, інтерв'ювання, моніторинг досягнутих результатів навчання, оцінювання освітньої програми на відповідність критеріям забезпечення якості освітніх програм тощо. Важливим елементом моніторингу є зворотний зв'язок із зацікавленими сторонами (стейкхолдерами).

3.3.2. Моніторинг може проводитись на факультетському та загально-університетському рівнях.

3.3.3. Факультетський моніторинг (самооцінювання) здійснюється, як правило, проектною (робочою) групою. До здійснення моніторингу також залучаються роботодавці, наукові та науково-педагогічні працівники, професіонали-практики, здобувачі вищої освіти та ін. Відповідальність за організацію та проведення факультетського моніторингу освітньої програми покладається на гаранта освітньої програми та/або керівника проектної (робочої) групи.

Результати факультетського моніторингу (самооцінювання) обговорюються на засіданнях науково-методичної комісії та вченої ради факультету/інституту/філії. Звіти із факультетського моніторингу подаються до відділу моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу навчальної частини.

3.3.4. Організація та здійснення загальноуніверситетського моніторингу, метою якого є узагальнення та поширення кращого досвіду у межах Університету, своєчасне виявлення негативних тенденцій, допомога у формуванні самозвітів для акредитації освітніх програм, покладається на відділ моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу Університету. Відділ готує аналітичні матеріали для Науково-методичної ради та Вченої ради Університету за звітами щодо внутрішнього моніторингу.

3.3.5. Критерії, за якими відбувається моніторинг та удосконалення освітніх програм Університету в процесі їх реалізації, формуються як у результаті зворотного зв'язку з науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, випускниками, партнерами та роботодавцями, так і внаслідок прогнозування розвитку спеціальностей та потреб суспільства.

3.3.6. Актуальність освітніх програм визначається такими показниками:

– ступінь оновлюваності освітніх програм, участі роботодавців у розробці та внесенні змін, а також задоволеності здобувачів освіти (випускників), що визначається у т.ч. за результатами анкетування;

– рівень працевлаштування випускників на момент випуску з Університету, що визначається за результатами працевлаштування;

– наявність міжнародної сертифікації освітніх програм;

– участь у програмах академічної мобільності;

– рейтинг за оцінками роботодавців або інша відповідна інформація від стейкхолдерів.

3.3.7. На підставі результатів моніторингу проєктна (робоча) група здійснює перегляд освітніх програм.

3.3.8. Періодичний перегляд освітніх програм здійснюється з метою їх удосконалення у формах оновлення або модернізації.

3.3.9. Освітня програма може щорічно оновлюватися в частині усіх компонентів, крім цілей (мети) і програмних результатів навчання.

Підставами для оновлення освітніх програм можуть бути:

– ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми та/або науково-педагогічних працівників, які її реалізують;

– результати оцінювання якості освіти за освітньої програмою;

– об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру та інших ресурсних умов реалізації освітньої програми.

Оновлення відображають у відповідних структурних елементах освітньої програми (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик та ін.).

3.3.10. Метою модернізації освітньої програми є більша зміна в її змісті та умовах реалізації, ніж при плановому оновленні, і може стосуватися також цілі (мети) та програмних результатів навчання.

Модернізація освітньої програми може проводитись:

– з ініціативи керівництва Університету, факультету/інституту/філії у випадку незадовільних висновків про її якість в результаті моніторингу або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти;

– з ініціативи проєктної групи з метою врахування змін, що відбулися на ринку послуг або ринку праці;

– за наявності висновків про низьку якість за результатами різних процедур оцінки якості освітньої програми.

3.3.11. Оновлені або модернізовані освітні програми узгоджуються зі стейкхолдерами, представниками студентського самоврядування, керівником групи забезпечення, навчальною частиною та затверджуються Вченою радою Університету і вводяться в дію наказом ректора Університету.

3.3.12. Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм є складовою системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Університеті.

3.4. Закриття, зміна освітніх програм

3.4.1. Основними підставами для закриття або зміни освітніх програм є:

1) зміни у нормативних документах, які регулюють питання змісту освіти за відповідною спеціальністю, прийняття нових освітніх і професійних стандартів;

2) результати моніторингу, згідно з якими встановлено:

– недостатній рівень опанування програмних результатів навчання більшістю здобувачів вищої освіти;

– недостатню валідність результатів оцінювання;

– невідповідність розрахованого навантаження реальному навантаженню здобувача вищої освіти для опанування програми загалом та/або вивчення навчальних дисциплін;

– інші факти, які свідчать про недосягнення визначених освітньою програмою цілей і/або недотримання вимог стандартів забезпечення якості;

– перевищення витрат на реалізацію освітньої програми, що унеможлиблює її фінансування у повному обсязі;

– результати моніторингу ринку праці, якими виявлено невідповідність освітньої програми його потребам;

– інші обставини, визначені законодавством України.

3.4.2. Освітня програма може бути вилучена з переліку освітніх програм, що реалізуються Університетом:

– з ініціативи гаранта освітньої програми у разі відсутності набору вступників на освітню програму упродовж 2-х років;

– з ініціативи Університету, якщо в результаті будь-якої з процедур зовнішнього чи внутрішнього оцінювання якості освітньої програми отримано висновки про низьку якість освітньої програми;

– у разі перетворення освітньої програми. У цьому випадку освітня програма проходить затвердження як нова, а на ту, що була запроваджена до цього, припиняють набір вступників. Після завершення навчання останнього курсу вже прийнятих здобувачів вищої освіти, освітню програму вилучають з переліку освітніх програм, що реалізуються Університетом.

3.4.3. У разі, якщо на освітню програму не здійснено набір вступників у зв'язку з її недостатньою затребуваністю, проектна (робоча) група може в подальшому відмовитися від її реалізації, провести модернізацію освітньої програми з метою підвищення її конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг, подати план і матеріали модернізації на Вчену раду Університету і, у

разі затвердження, провести набір на освітню програму через приймальну комісію Університету.

3.4.4. Внесення змін до освітніх програм і прийняття рішення про їх закриття (припинення) здійснюються з дотриманням тих самих умов і в тому самому порядку, що й затвердження (відкриття) освітніх програм.

4. Прикінцеві положення

4.1. Положення вводиться в дію наказом ректора університету.

4.2. Зміни та доповнення до даного Положення вносяться та затверджуються Вченою радою університету у тому ж порядку, що й саме Положення.

4.3. Контроль за виконанням Положення покладається на посадових осіб Університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор

Проректор

Проректор

Проректор

Проректор

Начальник юридичного відділу

Начальник навчальної частини

О. Г. Сливка

І. П. Студеняк

О. Я. Рогач

М. О. Лендьел

І. І. Король

В. В. Тимчак

А. Ю. Штимак

МІНІСТРЕСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Ужгородський національний університет»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДВНЗ

**«Ужгородський національний
університет»**

Протокол № ___ від _____ 20__ р.

Голова Вченої ради, ректор

Смоланка В.І.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА/НАУКОВА ПРОГРАМА

«Назва освітньо-професійної/наукової програми»

Першого (бакалаврського)/другого (магістерського)/

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

за спеціальністю № Назва

галузі знань № Назва

Кваліфікація:

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної/наукової програми

ВНЕСЕНО: кафедрою _____
(назва кафедри)

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20 ____ р.

Завідувач кафедри _____ (Прізвище, ініціали)

СХВАЛЕНО: науково-методичною комісією _____
(назва факультету/інституту)

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20 ____ р.

ПОГОДЖЕНО: вченою радою _____
(назва факультету/інституту)

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20 ____ р.

Голова вченої ради _____ (Прізвище, ініціали)

СХВАЛЕНО: Науково-методичною радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20 ____ р.

Голова Науково-методичної ради _____ (Прізвище, ініціали)

УВЕДЕНО У ДІЮ з « _____ » _____ 20 ____ р.

Наказ ректора ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

№ _____ від « _____ » _____ 20 ____ р.

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма спеціальності №__ «Назва спеціальності» розроблена проектною (робочою) групою у складі:

Освітня програма «Назва освітньо-професійної/освітньо-наукової програми» розроблена відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю №__ «Назва спеціальності», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від __. __. 20__ року №__

**1. Профіль освітньої програми зі спеціальності №__ «Назва»
(за спеціалізацією «назва», якщо наявна)**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	
Офіційна назва освітньої програми	
Тип диплому та обсяг освітньої програми	
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	
Передумови	
Мова(и) викладання	
Термін дії освітньої програми	
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	
2 – Мета освітньої програми	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація <i>(за наявності)</i>)	
Орієнтація освітньої програми	
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	
Особливості програми	
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	
Подальше навчання	
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	
Оцінювання	
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	
Загальні компетентності (ЗК)	
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	

7 – Програмні результати навчання	
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	
Матеріально-технічне забезпечення	
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	
Міжнародна кредитна мобільність	
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	

2. Перелік компонентів освітньо-професійної/освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів освітньо-професійної/освітньо-наукової програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти			
OK1			
OK2			
OK3			
OK4			
OK5			
OK6			
...			
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:			
Вибіркові компоненти			
ВБ1			
ВБ2			
ВБ3			
...			
Загальний обсяг вибірових компонентів:			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної/освітньо-наукової програми

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент ОПП/ОНП.
(Рекомендується представляти у вигляді графа).

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Подається інформація про види (форми) підсумкової атестації та документи, які отримує випускник на основі проходження.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	ВБ1	ВБ2	ВБ3	ВБ4	ВБ5	ВБ6	
ЗК01																			
ЗК02																			
ЗК03																			
...																			
ФК01																			
ФК02																			
ФК03																			
...																			

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітніх програм

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	ВБ1	ВБ2	ВБ3	ВБ4	ВБ5	ВБ6	
ПРН 1																			
ПРН 2																			
ПРН 3																			
ПРН 4																			
ПРН 5																			
ПРН 6																			
ПРН 7																			
...																			
...																			
...																			

Ректор

Перший проректор

Начальник виконавчої частини

Начальник юридичного відділу

В.І. Смоланка

О.Г. Сивий

А.Ю. Штибак

І.В. Тимчук

